

20007

Voorwoord	p.3
Zonder vrijwilligers zijn we nergens	p.7
Een jaar werk	p.9
Navigeren in de toekomst	p.31
Bijlagen	p.37
Financiers	p.39
Samenstelling bestuur, commissies en raden	p.40
Financiën	p.45

Een jaar samen -

Voor u ligt het eerste jaarverslag van de vereniging Viziris. Viziris, de netwerkorganisatie van mensen met een visuele beperking, is op 1 januari 2007 opgericht. De netwerkpartners zijn de Nederlandse Vereniging van Glaucoompatiënten (Glaucoomvereniging), de Maculadegeneratie Vereniging Nederland (MD Vereniging), de Nederlandse Vereniging van Blinden en Slechtzienden (NVBS), de Nederlandse Vereniging van Geleidehondgebruikers (NVG), Retina Nederland (RN) en, sinds 1 april 2008, de Federatie Ouders Visueel Gehandicaptten (Fovig). Zij behartigen gemeenschappelijk en in onderlinge afstemming de medische, paramedische en maatschappelijke belangen van mensen met een visuele beperking. Het bestuur en het bureau van Viziris verzorgen de coördinatie binnen het netwerk en geven uitvoering aan de gemeenschappelijke belangenbehartiging. Daarom bestaat het bestuur van Viziris in meerderheid uit vertegenwoordigers van de besturen van de lidorganisaties.

Dit jaarverslag boekstaft waar de netwerkpartners in 2007 gemeenschappelijk aan hebben gewerkt en wat ze gezamenlijk hebben bereikt. Daarbij is uiteraard voortgebouwd op het werk van de Federatie Slechtzienden en Blindenbelang, waarvan Viziris de rechtsopvolger is. De zeer betrokken medewerkers en de enthousiaste vrijwilligers, onder wie vele ervaringsdeskundigen, hielden zich in het verslagjaar met veel onderwerpen bezig en brachten sommige al tot een goed einde. Het onderzoek naar geleidelijnen op Rotterdamse metrostations is daarvan een voorbeeld, de adviezen voor het bankieren van mensen met een visuele beperking een ander, net als het instellen van testpanels die producten en diensten toetsen op hun bruikbaarheid.

Al deze resultaten werden bereikt in een jaar dat de overgang van Federatie naar Viziris de nodige tijd en energie vergde en de organisatie enkele personeelwisselingen kende. Dank dus aan de beleidsmedewerkers, de assistent-beleidsmedewerkers, de medewerkers van de Ooglijn en het secretariaat, die ervoor zorgden dat het werk tijdens de ‘verbouwing’ gewoon doorging. Natuurlijk ook dank aan interim-directeur Helmi Speijkers en haar opvolger Johan Hahn, die op 1 oktober 2007 is aangetreden.

In 2007 moest Viziris afscheid nemen van een aantal vertrouwde medewerkers. Wij prijzen ons gelukkig dat zij hun kennis en ervaring over wilden dragen aan hun opvolgers en dat we op enkele van hen nog steeds een beroep kunnen doen. Een bijzonder woord van dank gaat uit naar de vele vrijwilligers. Zij maakten het mogelijk, in welke hoedanigheid dan ook, dat Viziris haar werk kan enten op de wensen, behoeften en ervaringen van mensen met een visuele beperking. Verder is het aan deze vrijwilligers te danken dat er veel werk is verzet dat anders had moeten blijven liggen.

Uiteraard gaat ook dank uit naar allen die in 2007 het werk van Viziris financieel mogelijk maakten met een structurele of incidentele (project)subsidie.

Belangenbehartiging kan niet zonder een welwillend luisterend oor van anderen en evenmin zonder samenwerking met overheden en maatschappelijke organisaties. Allen die ons werk steunden, zeggen we hierbij dank.

In 2007 is de basis gelegd voor een sterke gemeenschappelijke belangenbehartigingsorganisatie. In deze organisatie werken professionals en betrokken vrijwillige ervaringsdeskundigen samen in het belang van alle mensen met een visuele beperking of een verhoogd risico daarop. Omdat de belangenbehartiging alle levenssferen omvat en omdat er nog veel niet is bereikt, is het noodzakelijk verder te bouwen aan de versterking van de organisatie. Hiertoe zullen aanvullende middelen

moeten worden verworven. Een sterk staande organisatie is bovendien onontbeerlijk om niet alleen op landelijk niveau, maar ook op lokaal niveau met hulp van vrijwilligers de belangenbehartiging goed vorm te geven. Bijvoorbeeld op het gebied van de toegankelijkheid van de bebouwde omgeving, de toegankelijkheid van het openbaar vervoer en de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

In 2008 zal Viziris de ingezette koers voortzetten. Als bijzondere bakens zijn te noemen: de bevordering van de werkgelegenheid voor mensen met een visuele beperking, een goede bereikbaarheid van hulpmiddelen, de verbetering van de cliëntenparticipatie bij oogheelkundig en revalidatieonderzoek en het uitbouwen van de Ooglijn tot het nationale kennis- en informatiecentrum voor oogandoeningen. Volle kracht vooruit dus!

Bij een nieuwe organisatie past een nieuw uiterlijk. Vandaar de nieuwe opzet en het nieuwe uiterlijk van dit jaarverslag. Andere publicaties van Viziris zullen deze koers volgen. Zo zijn we niet alleen te herkennen aan het werk dat we doen, maar ook aan onze presentatie.

Namens het bestuur van Viziris
Geert Joosten, voorzitter

Zonder vrijwilligers zijn we nergens

Viziris is een 'club van clubs': als individu kun je er geen lid van worden. Toch zijn we juist heel erg afhankelijk van inbreng en inzet van individuen. Zonder de bijdragen van vrijwilligers kunnen wij ons werk niet doen, of we nu bestuurder zijn, lid van een adviescommissie, bestuurder van een lidorganisatie, consulent of coördinator. Vrijwilligers, jullie bijdrage is van onschatbare waarde!

Een jaar werk -

Bergen verzette Viziris in 2007 en er werd veel bereikt. Op de volgende pagina's volgt een bloemlezing van activiteiten en successen. Een lijst van partners waarmee we samenwerkten, staat elders in dit jaarverslag. Een overzicht van financiers ook.

Ooglijn meer spin in het web

Dankzij nauwere samenwerking tussen Ooglijn en medewerkers van Viziris kan informatie sneller gebruikt worden bij het maken van beleid. Zo verbreedt de Ooglijn zijn taken.

De Ooglijn, voorheen Slechtzienden- en Blindenlijn, werd in 2007 meer een spin in het Viziris-web. Er werd een begin gemaakt met structurelere samenwerking tussen de vijf Ooglijn-medewerkers en de beleidsmedewerkers van verschillende werkvelden. ‘Zo komen onze kennis en advies eerder op de plaats waar mensen er wat mee kunnen doen’, zegt Leontien de Kruijf, medewerker van de Ooglijn.

Ook nieuw: bij meldacties en telefonische dienstverlening had de Ooglijn een prominentere rol. Dat pakte goed uit: de klachten over het Valys-vervoer, het bovenregionaal taxivervoer, werden bijvoorbeeld beter afgehandeld door de vervoerders. Dit dankzij het goed structureren van de meldingen die de Ooglijn binnenkreeg en direct aan de vervoerders doorgaf (zie ook elders in dit jaarverslag). Ook noteerde de Ooglijn onder meer de ervaringen met toegankelijk stemmen voor de verkiezingen van Provinciale Staten en ervaringen bij het aanvragen van een hulpmiddel via een persoonsgebonden budget. Ook initieerde de Ooglijn zelf meldacties, bijvoorbeeld de meldweek van de NPCF, het samenwerkingsverband van patiënten- en consumentenorganisaties.

Het aantal cliëntcontacten bleef stabiel en bedroeg circa 5500, dit leverde 7500 vragen op. De meeste gingen over zelfredzaamheid (25%) en oogaandoeningen (20%). Vanaf mei kreeg de Ooglijn meer vragen over de gevolgen van glaucoom: in die maand ging de website www.ooglijn.nl de lucht in en verhuisde de Glaucoomvereniging haar secretariaat naar het kantoor van Viziris in Utrecht.

De Kruijf zegt: ‘Het gaat bellers niet alleen om praktische vragen. Ze hebben ook behoefte aan een gesprekspartner. Een familielid met een dreigende visuele handicap, weer een afwijzing op een sollicitatiebrief, angst voor een oogoperatie: het kunnen allemaal redenen zijn om te bellen.’

OV-chipkaart: mijl op zeven

Snel, makkelijk en veilig, dat moet de OV-chipkaart worden. Viziris signaleerde nog wel wat knelpunten.

Elektronische poortjes die niet tweezijdig opengaan, volledig ontoegankelijke in- en uitcheckapparaten: het zijn enkele van de knelpunten op de Viziris-checklist over de OV-chipkaart. Die moeten opgelost worden, wil de OV-chipkaart bruikbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. De checklist werd eind vorig jaar opgenomen in de 'nationale zorgpuntenlijst OV-chipkaart'.

Viziris blijft streven naar volledige toegankelijkheid van openbaar vervoer en dus ook van de OV-chipkaart. Medewerker mobiliteit Roland van Grinsven: 'Zolang dat niet voor elkaar is, is het zoeken naar (tijdelijke) oplossingen. Viziris pleit bijvoorbeeld voor invoering van een pas die in- en uitchecken overbodig maakt. Een telefoontje naar een speciaal nummer volstaat dan om een reis aan te melden.' Ander voorbeeld: het verspreiden van handzame consumentenkaartlezers met een spraakfunctie. Daarmee kunnen reizigers gemakkelijk zien hoeveel tegoed er op hun kaart staat, zonder dat ze daarvoor naar een automaat buitenshuis hoeven.

Belijning

In het kielzog van de invoering van de OV-chipkaart is ook de belijning op stations urgent geworden. Reizigers moeten immers langs de chipkaartlezers en dus moeten die te vinden zijn middels belijning. Op verzoek van het Rotterdamse openbaar-vervoerbedrijf RET, proeftuin voor de OV-chipkaart en voorloper in belijningen, beoordeelden Rotterdamse consultants van Viziris de tekeningen van de belijningen. Veldwerk deden ze ook: ze onderwierpen 33 van de 48 stations aan een schouw. Al met al een tijdrovende klus. Een team 'schouwers' deed per dag vier stations. De belijning is meestal goed uitgevoerd, was de conclusie.

IRIS alias Helen

De RET meldde zich als proeftuin voor IRIS, het project dat NS-stations toegankelijker moet maken voor mensen met een visuele beperking. Via telefoon en internet zullen de beschrijvingen van stations te verkrijgen zijn. Ze beschrijven hoe je vanaf de ingang van het station naar de verschillende perrons kunt komen en omgekeerd. Ook plaatsen van tourniquets, in- en uitcheckpalen, automaten, infopunten en verkoopbalies worden aangegeven.

Het format voor deze routebeschrijvingen zal in 2008 in Rotterdamse stations getest worden. In 2007 gaf het ministerie van Verkeer en Waterstaat een financiële garantie voor IRIS. Na aandringen van Viziris accepteerde NS IRIS ook als een eigen project. Viziris gaat de beschrijvingen leveren. Het project is trouwens herdoopt in Helen.

‘Blind’ te beluisteren

Op 28 februari had Nederland een bijzondere première: ‘Blind’, de eerste Nederlands gesproken speelfilm met audiodescriptie. Blinden en slechtzienden waren lyrisch.

Roel van Houten had het bekijken van films en televisieseries, zelfs Nederlandse, afgeschreven. De ICT-medewerker van Viziris miste als blinde te veel, en zijn mede-kijkers konden het niet opbrengen steeds te vertellen wat er te zien was. Als je kijkt, zit je zo in het verhaal dat het moeilijk is een ander steeds te vertellen wat je ziet.

Maar toen kwam ‘Blind’, de eerste Nederlands gesproken speelfilm met audiodescriptie. Van Houten zat in de Utrechtse City bioscoop met zijn infraroodontvanger op, zodat hij kon horen wat er te zien was. Hij was geroerd, zegt hij. ‘Omdat ik hetzelfde beleefde als alle anderen, ik deed mee, we deelden een ervaring.’ Andere blinden en slechtzienden voelden dat precies zo. ‘Na afloop waren ze lyrisch.’ Zienden die hadden geluisterd ook, trouwens. ‘Als je luistert, zie je meer’, zeiden ze.

Moeilijk bij een actiefilm

In het buitenland is audiodescriptie al redelijk ingeburgerd. Het is in de eerste plaats aan de producent Phanta Vision van ‘Blind’ te danken dat de audiodescriptie er kwam. Viziris ondersteunde het initiatief.

Technisch is audiodescriptie niet ingewikkeld. In de stille momenten van een film wordt een geluidsspoor ingesproken met een beschrijving van de filmbeelden. De bioscoop moet wel infraroodzenders en -ontvangers aanschaffen.

Producent Phanta Vision onderhoudt warme contacten met het Filmfonds. Dat fonds zal elke Filmfonds-film die dat wil, van audiodescriptie voorzien. Mits de producent dat wenst. Hoezo, mits? Waarom niet standaard? Van Houten: ‘Een film moet er geschikt voor zijn. Bij een actiefilm als ‘Zwartboek’ bijvoorbeeld, de tweede film die audiodescriptie kreeg, was het heel moeilijk om alle informatie er op tijd tussen te krijgen.’

Video’s op internet: een koud kunstje

Een videofilm maken, met activeerbare audiodescriptie en ondertiteling: wie een beetje handig is op de computer, kan het voor elkaar krijgen, liet Viziris zien. Een hele openbaring voor professionele webredacteuren.

Viziris en Accessibility toonden zo’n film aan een publiek van professionele websitebouwers op het onderwijscongres Edu Exchange, afgelopen december in Nieuwegein. ‘Oh, maar dát kan ik ook!’, verzuchtte een deelnemer aan de drukbezochte bijeenkomst. Ook werd getoond hoe eenvoudig het is om zo’n video te maken en op internet te plaatsen. ‘Dit is het nuttigste wat ik vandaag heb gezien’, luidde het commentaar van een andere bezoeker.

Video’s op internet zijn er lang niet alleen voor de lol.

Overheid, onderwijs, bedrijven en dienstverleners zullen steeds meer internetfilmpjes gebruiken, is de verwachting. Maar overheid noch webbouwers weten hoe ze online video eenvoudig toegankelijk kunnen maken en wanneer dat nodig is. Dit project moet de overheid als eerste over de streep trekken.

E-overheid

De overheid moet sowieso haar groeiend aantal internetdiensten (e-diensten) toegankelijk houden voor iedereen, vindt Viziris. In de petitie ‘E-Overheid voor iedereen’, op 28 november aangeboden aan de Tweede Kamer, pleit Viziris voor een effectrapportage voorafgaand aan invoering van een e-overheidsdienst. Die rapportage moet onder meer de maatregelen beschrijven die uitsluiting van bevolkingsgroepen kunnen voorkomen. Dat kunnen verbeteringen zijn in de e-dienst zelf of een alternatief aanbod van de dienst, per telefoon of op papier, zodat alle burgers de dienst volwaardig kunnen gebruiken.

Ruim baan voor de geleidehond

Hoeveel politieke boodschappen zou zwarte Ozzy, de geleidehond van Ruud van den Bercken, in zijn leven hebben overgebracht? In elk geval één. Op 25 april 2007 overhandigde de geleidehond met zijn baasje een petitie en een koker vol handtekeningen aan de Tweede Kamer. De 5541 ondertekenaars pleiten voor verbetering van toegankelijkheid van openbare gelegenheden en vervoersmiddelen voor hulp- en geleidehonden. Viziris hielp de Nederlandse Vereniging van Geleidehondgebruikers (NVG) met het werk rond de petitie. Geleide- en hulphonden worden nog steeds af en toe geweigerd in onder meer taxi's, restaurants en winkels. Maar zij zijn geen gewone honden, zij zijn welopgevoede professionals die blinden en slechtzienden helpen zelfstandig hun weg te vinden buitenshuis. Daarom moet hun toegang bij wet geregeld worden, zoals in een aantal Europese landen al is gebeurd.

Testpanel is succes

Het nieuwe Testpanel nam websites en producten grondig onder de loep. Klanten namen soms wel tot tachtig procent van de aanbevelingen over.

Een afstandsbediening met een ronde onderkant ziet er misschien mooi uit. Maar voor wie zijn handen niet goed kan gebruiken, is het reuze onhandig. Het apparaatje ligt dan niet stabiel op de tafel als je de knopjes indrukt. Liever een platte onderkant dus! Internet- en telefonieaanbieder UPC nam dit advies van het Testpanel van Viziris over. Het bedrijf legde zijn digitale televisieaanbod voor om de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid ervan te testen. De belangrijkste aanbevelingen werden overgenomen. Steeds meer bedrijven en overheidsinstellingen laten hun producten en diensten door Viziris bekijken. Daarom ontwikkelde Viziris het Testpanel. Het 'even snel ergens naar kijken', zoals in het verleden wel gebeurde, is daarmee voorbij: er worden betrouwbare testprotocollen gebruikt. Het Testpanel richt zich zowel op senioren als mensen met een visuele, auditieve, motorische of verstandelijke beperking. Naast het UPC-aanbod werden er negen websites getest, allemaal binnengekomen dankzij het uitgebreide netwerk van Viziris. Hoogstwaarschijnlijk wordt het Testpanel een vaste dienst van Viziris. De orderportefeuille voor 2008 is in elk geval bemoedigend!

Nationale Bijsluiter Telefoon gaat door -

De Nationale Bijsluiter Telefoon (NBT) is een succes. De pilot, die in 2007 startte, gaat dit jaar door. Een evaluatie wees uit dat gebruikers van de lijn zeer tevreden zijn. De NBT levert snel en eenvoudig belangrijke informatie over medicijnen, vinden ze. Bovendien draagt hij bij aan zelfstandige deelname aan de maatschappij, is hun oordeel. Een derde van de bellers plaatst een bestelling voor een bijsluiter in aangepaste leesvorm. Via de NBT is het mogelijk om alle drieduizend bijsluiters van medicijnen te beluisteren en te bestellen. Maandelijks ontving de NBT zo'n veertig telefoontjes. De lijn is een initiatief van Viziris en wordt uitgevoerd in samenwerking met farmaceutische brancheorganisaties en de registratieautoriteit voor geneesmiddelen. Een enquête onder blinden en slechtzienden wees uit dat velen van hen de NBT kennen: liefst de helft van de ondervraagden. Promotie onder deze doelgroep blijft wel nodig. En daarbuiten natuurlijk: voor veel ouderen die met het klimmen der jaren slechter gaan zien, kan de lijn uitkomst bieden. Daarom verschenen op initiatief van Viziris onder meer opnieuw artikelen in medische vakbladen, in tijdschriften voor ouderen en ledenbladen van organisaties die bij Viziris zijn aangesloten. Op de 50+ Beurs had de NBT een stand. Doel voor 2008 is een groei van het aantal bellers met tien procent.

Loket aangepast-lezen

Begin 2007 ging het nieuwe Loket aangepast-lezen open. Hier kunnen mensen algemene lectuur in brailleboeken en gesproken boeken op daisy cd-rom lenen.

Viziris stimuleerde de oprichting van dit loket en het onderbrengen ervan bij de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB). Mary van den IJssel, beleidsmedewerker Informatie en Lectuur van Viziris: 'Dankzij het nieuwe Loket hoeven klanten voortaan nog maar één telefoonnummer te bellen voor boeken, kranten, tijdschriften en consumentenwerk, dat is het omzetten van bijvoorbeeld een persoonlijke brief.' Voorheen konden ze daarvoor terecht bij vier instanties. Het loket voor studie- en vakliteratuur maakt geen deel uit van het Loket. Daarvoor moeten gebruikers bij Dedicon zijn, maker van alternatieve leesvormen. Viziris vond het goed regelen van gebruikersinbreng van het Loket belangrijk. Daarom werd onder meer het initiatief genomen voor een conceptreglement voor de Gebruikersraad. In december werd deze Gebruikersraad van de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) geïnstalleerd. Hij adviseert over het beleid van de VOB, overlegt met de directie en is zo medeverantwoordelijk voor dat beleid. Het gaat dan bijvoorbeeld over kaders voor de samenstelling van de collectie. Dit zijn vérgaande functies voor een Gebruikersraad. Maar ze zijn wel nodig, zegt Van den IJssel: 'Gebruikers zijn afhankelijk van de collectie boeken, kranten en tijdschriften die het Loket omzet in aangepaste leesvormen. Daarom moeten ze betrokken worden bij het beleid.'

Uniek onderzoek naar bankzaken

Onderzoek bevestigde in 2007 wat Viziris al jaren hoort: mensen met een visuele beperking ervaren problemen bij zelfstandig bankieren en bij betalen in winkels.

Ook maken ze relatief meer gebruik van telefonisch bankieren dan ouderen en mensen met een andersoortige handicap. Dit verkennende onderzoek is uniek. In de hele wereld is bijna geen andere informatie te vinden over de manier waarop klanten met een functiebeperking hun betalingsverkeer uitvoeren en hoe ze dit waarderen. Met de onderzoeksresultaten heeft Viziris sterke argumenten om banken ertoe te bewegen hun diensten en producten toegankelijk te maken en te houden. Dat kunnen ze doen middels toegankelijk internetbankieren en daar toegankelijke en bruikbare paslezers voor te leveren. En ze kunnen het telefonisch bankieren verbeteren en uitbouwen tot een volwaardig kanaal voor bankieren. Bureau Heliview voerde het onderzoek uit voor het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB). Viziris is voorzitter van de werkgroep Toegankelijkheid en Bereikbaarheid van het MOB.

Eervol betasten

Wil de tweede generatie eurobiljetten beter in de smaak vallen bij mensen met een visuele beperking dan de eerste, dan moet er nog flink wat veranderen aan de ontwerpen.

Om de voorstudies van de nieuwe eurobiljetten te testen, was Viziris in november met een testpanel van blinden en slechtzienden te gast bij De Nederlandsche Bank in Amsterdam. De Europese Centrale bank had om beoordeling over de ontwerpen gevraagd. De nieuwe eurobiljetten komen na 2010 in omloop.

Van heinde en verre (uit Nijmegen onder meer) waren de testers toegestroomd. De groepsbijeenkomsten waren geanimeerd. Mildred Theunisz, Viziris-medewerker Betalingsverkeer: 'Iedereen heeft met geld te maken, iedereen heeft er een mening over.'

Voor de twee testsessies waren ter beoordeling verschillende reliëfvormen, groottes en diktes op bankbiljetpapier geprint. Ook werden zaken als kleurgebruik, contrast en grootte van de cijfers beoordeeld op een fictief biljet van 50 euro. Alle ontwerpen kregen een cijfer. Hele slechte kregen zware onvoldoendes. Over een paar ontwerpen waren velen enthousiast: daar stonden de cijfers bijvoorbeeld los van de achtergrond. Maar de kleuren waren weer flets, jammer. Theunisz: 'Geen enkel ontwerp kreeg een acht. Lichte teleurstelling overheerste dan ook na de sessies'.

Het kan nog goed komen. Als de Europese Centrale Bank de bevindingen van het Nederlandse panel ter harte neemt. Die zijn, met die van panels uit zeven andere Europese landen, gebundeld in één rapport.

Mobiliteit en Toegankelijkheid

Ook voor mensen met een visuele beperking moeten openbare ruimte, bebouwde omgeving en openbaar vervoer bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar zijn. Dat geldt ook voor de toegankelijkheid van informatie. Een grote groep vrijwilligers houdt zich dan ook bezig met beïnvloeding en advisering van onder meer gemeenten, openbaarvervoerbedrijven en architectenbureaus. Dat gebeurt vaak al in het begin van de planvorming en de uitvoering van toegankelijkheidsprojecten. Daarnaast signaleren consultants problemen in de openbare ruimte en lobbyen voor het verhelpen en voorkomen van dergelijke ongewenste situaties. Al deze activiteiten vinden onderdak in de Werkstructuur Mobiliteit en Toegankelijkheid (MT) van Viziris. Deze omvatte in 2007 40 vrijwilligers (35 consultants, 5 regiocoördinatoren), een beleidsmedewerker, een assistent-beleidsmedewerker en een medewerker van de Ooglijn die dit werkveld in portefeuille had. Zij gaven in totaal 234 adviezen aan onder meer lokale en provinciale overheden, eigenaren van openbare gebouwen en natuurgebieden, openbaarvervoerbedrijven, theaters, onderwijsinstellingen en ziekenhuizen.

Prijs voor lijnen

Vijftien kilometer geleidelijnen, dat was wel een prijsje waard. Maar niet alleen de grootschaligheid van de aanleg van geleidelijnen en markeringen in de regio Rotterdam, was de Buiten-Gewoon-Veilig Prijs waard. Het project werd ook om andere redenen gelauwerd. Onder meer wegens de grote inzet van de RET, het goed testen van de voorzieningen en het actief betrekken van de Viziris-vrijwilligers bij het project. Op 15 oktober werd de prijs uitgereikt.

De Buiten-Gewoon-Veilig Prijs wordt om het jaar toegekend aan een gemeente of organisatie die zich inzet voor de veiligheid en zelfstandige maatschappelijke participatie van mensen met een visuele beperking. Na een bezoek aan de twee projecten die in de finale waren beland, koos de onafhankelijke jury voor het Rotterdamse project. De geleidelijnen en markeringen zijn mogelijk gemaakt door de Stadsregio Rotterdam en aangelegd door vervoerbedrijf RET. De prijs, uitgereikt in de Burgerzaal van het Rotterdamse stadhuis, bestond uit een beeld van de hand van visueel gehandicapte kunstenaar José Grana Moreira. Voorzitter van de jury was Hannie van Leeuwen, voorzitter van de Taskforce Handicap en Samenleving.

De uitreiking vond plaats op de Dag van de Witte Stok, die viel in de Week van de Toegankelijkheid 2007.

De andere inzenders

- Sittard: aanleg van geleidelijnen en markeringen in de voetgangerstunnel bij het NS-station
- Groningen: looproutes met gesproken informatie in het Universitair Medisch Centrum
- Leeuwarden: voorzieningen voor slechtzienden en blinden, onder meer bij oversteekplaatsen en in winkelcentra. Maandelijks overleg tussen gemeente en het gehandicaptenplatform.
- Driebergen-Rijsenburg: aanleg van voorzieningen voor blinden en slechtzienden, onder meer bij oversteekplaatsen. Goede samenwerking tussen gemeente en mobiliteitstrainers van Bartiméus.

Eerste hulp bij pc-ongevallen

‘Help, mijn internetverbinding doet het niet meer!’ ‘De stem doet het niet meer en ik kan de helpdesk niet duidelijk maken wat er aan de hand is.’ Vragen die de Pc-Hulp van Viziris zoal krijgt. Begin 2007 werd de Pc-Hulp een vaste dienst van de Ooglijn. Er belden zo’n vijf tot tien mensen per maand. Met de helpers is een begin gemaakt met ‘hulp op afstand’. Met speciale programmatuur kunnen zij vanuit hun eigen huis inloggen op de pc van een hulpvrager en het probleem verhelpen. Het aantal leden zal hierdoor groeien, verwacht Viziris.

Gratis schoolboeken

Het kabinet heeft iedereen gratis schoolboeken beloofd in het voortgezet onderwijs. Prima, maar dan ook voor leerlingen met een visuele beperking, vindt Viziris. Met andere belanghebbenden sloot Viziris zich aan bij de lobby van Ouders & Co, belangenvereniging voor ouders, en wees hen erop dat gratis ook echt gratis moet zijn voor iedereen. Nu moeten leerlingen met een visuele beperking hun boeken bij Dedicon laten omzetten en daar moeten ze honderd euro voor betalen. Reactie van het kabinet op de lobby: scholen beslissen hier zelf over, omdat zij op termijn geld hebben om ook leerlingen met een visuele beperking van boeken te voorzien.

Valys verbeterd

Voor wie niet met het openbaar vervoer kan, is er Valys: aanvullend bovenregionaal taxivervoer. Hoewel Valys nog steeds verre van vlekkeloos functioneert, verbeterde de dienstverlening in 2007 aanzienlijk. Dit gebeurde mede door het intensief monitoren van klachten, waarbij de Ooglijn nauw betrokken was. Valys rijdt stukken stipter en klanten krijgen nu een telefoontje als de taxi te laat is. Ooglijn-medewerkers melden dan ook dat het aantal klachten is teruggelopen. Maar een vinger aan de pols blijft noodzakelijk.

‘De gelukkige klas’ cadeau

De klanten van het Loket aangepast-lezen mochten tijdens de actie ‘Nederland leest’ hun exemplaar van ‘De gelukkige klas’ van Theo Thijssen houden. Dit boek werd tijdens de actie gratis uitgedeeld aan leden van openbare bibliotheken. Normaal gesproken moeten de leden van het Loket de gesproken boeken terugsturen. Het cadeautje kwam er mede dankzij de Vereniging van Leesgehandicapten NLBB en Viziris, die via de Vereniging van Openbare Bibliotheken de organisatoren van ‘Nederland Leest’ er nogmaals aan herinnerden dat ook de lezers van het Loket een doelgroep zijn van de actie. Voor dit jaar is het boek ‘Twee Vrouwen’ van Harry Mulisch uitgekozen. Viziris wil graag dat niet alleen het Loket aangepast-lezen maar ook openbare bibliotheken dat boek in aangepaste leesvormen gaan aanbieden.

Toegankelijke betaalautomaat

Iets grotere knoppen, een iets groter display, niet te veel kracht hoeven zetten om de knoppen te bedienen: het zijn enkele aanbevelingen uit de Viziris-richtlijn voor een gebruikersvriendelijke betaalautomaat. Die kwam voorjaar 2007 tot stand in samenwerking met een aantal leveranciers van betaalautomaten. Om de richtlijn in de markt te zetten en partijen te wijzen op de bruikbaarheid ervan, volgt in 2008 een gebruikersonderzoek. Dat zal een grote bijdrage leveren aan de status van de richtlijn.

Nederlandse portvrijdom blijft

Afgelopen jaar was spannend: hoe zou de nieuwe Nederlandse Postwet omgaan met portvrijdom? Uiteindelijk werd het artikel uit de oude Postwet nagenoeg ongewijzigd overgenomen.

Portvrijdom is belangrijk: braille neemt driemaal zo veel ruimte in als gewone print en het papier is van veel zwaardere kwaliteit. Ook daisy cd-roms zijn zwaarder dan een gewone brief, hetzelfde geldt voor print in grote letters. Ondanks actieve lobby van Viziris met de collega-organisaties in de Europese Blinden Unie, zag het er eind 2007 naar uit dat de Europese formulering vrijblijvender zou worden. Landen zouden zelf mogen bepalen of ze portvrijdom opnemen in hun wet.

Birgitta Blokland Secretary General EBU -

Tijdens de achtste Algemene Vergadering van de European Blind Union werd de Nederlandse Birgitta Blokland gekozen tot Secretary General van het bestuur. Op de vierjaarlijkse vergadering waren delegaties van meer dan veertig Europese landen aanwezig. De vergadering vond plaats in oktober in het Turkse Antalya.

Nieuw betalingsverkeer

Ook als in 2008 een begin wordt gemaakt met invoering van de Single Euro Payments Area (SEPA, een nieuw protocol voor uniform Europees betalingsverkeer), moeten banken hun betalingsverkeer toegankelijk houden. Een handreiking die Viziris in 2007 opstelde, bevat adviezen hiervoor. Bij de omnummerdiensten die banken gaan aanbieden, horen bijvoorbeeld zeker een telefonische hulplijn en een volledig toegankelijke internetsite, stelt Viziris. De handreiking is ingediend bij de werkgroep SEPA. In 2008 volgt een reactie van het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB) op de handreiking. De stuurgroep MOB moet hierop reageren.

Koersbepaling

Veel aandacht ging in 2007 naar de gevolgen van de Wet Maatschappelijke Dienstverlening (WMO). Viziris voorzag regionale afdelingen van cliëntorganisaties van de nodige informatie om goed beslagen ten ijs te komen als zij bijvoorbeeld bezwaar willen maken tegen de uitvoering van regelingen. De WMO laat dat aan gemeenten over. In 2007 bezon Viziris zich ook op manieren om het werkkterrein sociale zaken en werkgelegenheid opnieuw vorm te geven. Gedacht wordt aan verbetering van de communicatie en informatievoorziening (met een belangrijke rol voor de Ooglijn, waar veel informatie over regelingen te vinden zal zijn), belangenbehartiging bij organisaties die zich bezighouden met werkgelegenheid voor visueel gehandicapten, en het opzetten van een netwerk voor ervaringsdeskundigen rond het vinden en houden van werk.

Ook in 2007

ICT

- Viziris lanceerde www.ooglijn.nl. Het is een prima toegankelijke en uitgebreide website met informatie voor mensen met een visuele beperking en hun omgeving.
- De Europese Unie ratificeerde de Audio Visual Media Services Directive (AVMS). Die stelt dat audiovisuele media toegankelijk moeten zijn voor alle burgers. Lidstaten krijgen twee jaar de tijd om de voorschriften in nationale wetgeving om te zetten. Viziris maakte zich daar hard voor en blijft dat doen.
- De toegankelijkheid van het aangifteprogramma van de Belastingdienst is sterk verbeterd, na vier jaar lobby van Viziris.
- Rabobank lanceerde een sprekende paslezer.

Internationale Zaken

- Viziris is betrokken bij internationale ontwikkelingen via haar lidmaatschap van de Europese Blinden Unie (EBU) en de World Blind Union (WBU). Vooral de EBU wordt steeds belangrijker, onder meer omdat Nederland zich moet houden aan regels uit Brussel. Die regels moeten voldoen aan de eisen die blinde en slechtziende burgers eraan mogen stellen.
- Tijdens een bezoek van de Belgische Confederatie voor Blinden en Slechtzienden aan Viziris werd gesproken over samenwerking, onder meer op het terrein van mobiliteit.
- Het VN-verdrag voor mensen met een handicap werd geratificeerd. Het verdrag bevestigt het recht van mensen met een handicap op maatschappelijke deelname, naast de rechten die betrekking hebben op hun positie als patiënt.

Mobiliteit en Toegankelijkheid

- Het Netwerk Uitgesproken Toegankelijk (NUT) bracht ontwikkelaars en gebruikers van gesproken bewegwijzering en auditieve signalering bij elkaar. Viziris neemt deel aan dit netwerk.
- Viziris was betrokken bij de samenstelling van het 'Handboek voor Toegankelijkheid', standaardwerk over de vormgeving van de buitenruimte. Ook werkten we mee aan publicaties over toegankelijkheid van het CROW, het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte.
- De 'werkstructuur', waarin Viziris samenwerkt met ruim veertig consultants en regiocoördinatoren, werd verbeterd: onder meer door gesprekken met regiocoördinatoren en diverse consultants.
- Tijdens de Week van de Toegankelijkheid werkte Viziris mee aan het congres 'Veilige stoep en straat'.
- Viziris nam deel aan de discussie over 'shared spaces', over inrichting en gebruik van een openbare ruimte die alle verkeersdeelnemers op basis van gelijkwaardigheid kunnen gebruiken.

Informatie en Lectuur

- De brailletabel kwam, na twee jaar overleg met vooral leveranciers, beschikbaar voor brailleleesregels en brailleprinters.
- Ondanks stopzetting van de subsidie werd de Succesagenda ook in 2007 in braille uitgegeven, mede dankzij Viziris.

Overig

- Met steeds meer vrijwilligers ter plaatse dacht Viziris ook op lokaal niveau mee over de praktijk van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.
- Op beurzen en studiedagen, onder meer op de ZieZo-beurs en de 50+ Beurs, was Viziris weer present met een informatiestand. We maakten ook een begin met het uitbrengen van ons presentatiemateriaal in een nieuwe huisstijl.

Navigeren in de toekomst -

Navigeren betekent: een schip of vliegtuig vakkundig besturen. 'Navigeren in de toekomst' is ruimer op te vatten: je weg vinden in een wereld die soms nogal wat obstakels kent. Hoe gaat dat, met beperkt of geen zicht? Op de tast, zeker. Maar ook met hulpmiddelen. Drie betrokkenen bij Viziris leggen uit hoe zij navigeren opvatten.

Loodsboot

‘Nederland werkt vol ijver aan een OV-chipkaart. Helaas bemoeien zich daar negentien directeuren mee, een even zo grote raad van bestuur en ook nog 150 beste stuurlieders die aan wal staan: de Kamerleden. Het resultaat is, helaas, een ontwerp met negentien stuurhutten. En een kapitein die het schip laat manoeuvreren, ontbreekt. Dankzij de inspanningen van Viziris komt er hopelijk een loodsboot voor visueel gehandicapten. Die meert aan op hun chipkaart en kan alle OV-toegangspoortjes moeiteloos openen. Zodat zij, zelfstandig en zonder chipkaart-hindernissen, hun eigen koers kunnen varen.’

Ing. Jan Meerpoel, lid van de werkgroep OV-chipkaart van Viziris.

Koffiedik kijken

‘Welke hulpmiddelen je ook bedenkt om te leven met visuele beperkingen: het gaat allemaal om zelfstandigheid, om controle over je eigen leven. Dat willen mensen graag. Zeker de jongere generatie heeft het heft graag in handen. Ik verwacht veel van kunstmatige visuele protheses. Als slecht zien een probleem is vooraan in het visuele systeem, kun je dat wellicht vervangen. Er wordt gewerkt aan een directe verbinding van elektrische sensoren en de hersenen. Dan kun je een visuele gewaarwording krijgen. Die moet je wel leren interpreteren natuurlijk. Maar of dat echt aanslaat, je weet het gewoon niet. Met de techniek is het altijd best mogelijk dat er iets anders ontwikkeld wordt dat beter werkt.’

Dr. Frank Steyvers, Rijksuniversiteit Groningen, doet ergonomisch en gedragsonderzoek naar routegeleidingssystemen.

Technisch harnas

‘Machine vision, die kant gaan we op. Het duurt misschien geen tien jaar meer eer je op straat loopt en niet alleen hoort dat je links- of rechtsaf moet, maar ook dat je langs kledingwinkel C&A loopt. En dat daar de buurman op je afkomt! Zoiets kan bijvoorbeeld middels een tv-camera die in je bril is ingebouwd.

Of mensen dit willen? Het hangt af van hoe handig de bediening is, of je je in een technisch harnas moet hijsen voor je de deur uitgaat. Dingen op je kraag moet bevestigen, aan je riem... En dan nog. Niet iedereen wil alleen op straat lopen. We moeten niet de illusie hebben dat dit soort dingen voor iederéén interessant is.’

Prof. dr. Aart Kooijman, bezet de Visio Leerstoel aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij doet onderzoek gerelateerd aan visuele revalidatie en is lid van de adviesraad Mobiliteit van Viziris.

Alledag

‘Ik zou willen dat huishoudelijke apparaten te bedienen blijven voor onze doelgroep. Dat je bijvoorbeeld de temperatuur van oven en strijkijzer of het vooruitspoelen van een cd kunt blijven instellen met een knop met verschillende standen. Of met hulp van een spraaksynthesizer. Maar steeds vaker is huishoudelektronica uitgerust met displays en touchscreens. En informatie achter een display is niet waarneembaar. Buitenshuis kan spraaktechnologie in navigatiemogelijkheden vaker worden toegepast. Dat ik bijvoorbeeld hoor welke bus er bij de halte komt aanrijden, zodat ik weet of ik hem moet aanhouden. De techniek is er al, nu de toepassing nog.’

Els Hagen, lid van de adviesraad Mobiliteit van Viziris.

Balans

‘Goed je weg kunnen vinden betekent: goed geaard zijn, stevig met beide benen op de grond staan. Als je lichaam in balans is, kun je beter lopen. Gebruik niet alleen de informatie van je hoofd, zoals angst of lawaai, maar ook informatie van je voeten. Balans is belangrijk: veel slechtzienden houden hun hoofd schuin om uit hun ooghoeken nog wat beeld op te vangen, en dan is rechtdoor lopen vaak moeilijk. Balansoefeningen bij een fysiotherapeut kunnen helpen, sporten ook. Fietsen op een tandem, ook goed voor het ervaren van evenwicht. En paardrijden! Je evenwicht bewaren op zo’n hobbelend dier en het ook nog aansturen: daar kan je gevoel voor balans veel baat bij hebben.’

Joke Smits, lid van de adviesraad Mobiliteit van Viziris

BIJLAGEN -

FINANCIERS

Zonder de bijdragen van haar vele partners zou Viziris een groot deel van haar werk niet kunnen doen. Wij bedanken graag de talloze mensen die met een gift, een extra bijdrage of anderszins ons werk hebben gesteund. Ook gaat onze dank uit naar onze partners die hetzij financieel, hetzij in natura, hebben bijgedragen aan projecten en activiteiten:

Bartimeus Accessibility
 Bartimeus Sonneheerdt
 Bogin
 ING Nederland
 Katholieke Stichting voor Blindenden en Slechtzienden
 Landelijke Stichting voor Blinden en Slechtzienden
 Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap
 Nationaal Revalidatiefonds
 De Nederlandsche Bank NV
 Nederlandse Vereniging van Banken
 Nederlandse Vereniging van Blinden en Slechtzienden
 Nefarma
 Neprofarm
 Stichting Oogfonds Nederland
 OPG
 R.E.T. N.V
 Spindler Design to Build
 Stichting Blindenhulp Stichting
 Blindenpenning
 Stichting Fonds PGO
 Stichting Kennisinstituut
 Stichting Ondersteuning Taskforce Handicap en Samenleving
 Stichting Winckel-Sweep
 Vereniging Euro Specialite's
 Visio Sensis De Brink Groep

Fovig
 Glaucoomvereniging
 MD Vereniging
 NVBS
 NVG
 Retina Nederland

Voorts danken we de talloze mensen die door middel van een gift, een extra bijdrage of op andere wijze hebben bijgedragen aan het werk van Viziris.

SAMENSTELLING BESTUUR, COMMISSIES EN RADEN

Bestuur Viziris

De heer drs. J. Breider, penningmeester
 De heer dr. ir. M. Gelten, bestuurslid
 De heer W.A. de Gier, bestuurslid
 De heer drs. G. Joosten, voorzitter
 Mevrouw A. Hardus, bestuurslid
 De heer S. Terphuis, bestuurslid
 De heer ir. F. Weber, secretaris

De heer J. Achterberg (tot juni 2007)
 De heer B. Bartelds (tot aug. 2007)
 De heer drs. C. Brink (tot sept. 2007)
 De heer L. Vosdellen (tot mrt. 2007)

Commissie Internationale Zaken

Mevrouw B.J.B. Blokland, voorzitter
 De heer dr. B.P.L.M. den Brinker
 De heer drs. G. Joosten
 Mevrouw drs. M.H.L. Theunisz, beleidsmedewerker Viziris

Commissie Informatie- en Lectuurvoorziening

De heer ing. F.M. Tak, voorzitter
 Mevrouw A. van Breukelen
 Mevrouw drs. M.T.G. van den IJssel, beleidsmedewerker Viziris
 De heer N. van der Kolk
 Mevrouw C.P. Leschot
 Mevrouw A.H. Akkermans

Vrijwilligers (Beurs)presentatie Ooglijn

De heer J. Nieuwenhuis
 De heer H. Pathuis
 De heer F. Winkler

Jury Buiten-Gewoon-Veilig prijs

Mevrouw J. van Leeuwen,
 voorzitter (voorzitter Taskforce Handicap en Samenleving) -
 Mevrouw D. van As-Kleijwegt,
 (burgemeester Assen, winnende gemeente 2006) -
 De heer J. Goos (directeur Veilig Verkeer Nederland) -
 Mevrouw D.T. Greidanus (Glaucoomvereniging) -
 Mevrouw H. de Koning (junior beleidsmedewerker Viziris) -
 De heer drs. J. van Rosmalen (beleidsmedewerker Viziris) -
 De heer drs. R. van Vliet (voormalig bestuurslid van Viziris) -

Adviesraad Mobiliteit en Toegankelijkheid

De heer drs. G. Joosten, voorzitter
 De heer dr. B.P.L.M. den Brinker
 De heer drs. R. van Grinsven, secretaris (vanaf sept. 2007)
 Mevrouw E. Hagen
 De heer prof. dr. A.C. Kooijman

Vertegenwoordiging in het Maatschappelijk Overleg
Betalingsverkeer

Mevrouw drs. M.H.L. Theunisz
 De heer drs. J. Breider

Vertegenwoordiging in het Vivis-onderwijs-Dedicon
directeurenoverleg

Mevrouw drs. M.T.G. van den IJssel

Platform studie en vak

Bartiméus Zeist
 Contactgroep Jongeren en Studenten
 Dedicon
 Fovig
 Handicap en Studie
 Kluwer Juridische Uitgevers
 Sensis Onderwijs Rotterdam
 Sensis Onderwijs Grave
 Universiteit van Amsterdam
 Visio Onderwijsinstelling Noord
 Viziris
 Vrije Universiteit

Vivis overleg

De heer drs. G. Joosten -
 Mevrouw W.J. Speijkers (v.a. 1 okt. 2007 de heer dr. J.G. Hahn) -

Stuurgroep InZicht

mevrouw dr. D.T. Greidanus, voorzitter
 de heer R. Korpershoek
 mevrouw C. van de Molengraft
 de heer drs. P.Z. Schuttel
 de heer drs. R. van Vliet

Cliëntenpanel doelgroep Viziris

Mevrouw drs. B.B. Abutan
 Mevrouw dr. F.Th.J.M. Fortuin
 Mevrouw dr. D.T. Greidanus, voorzitter
 Mevrouw dr. M. von Mierlobensteyn
 De heer ir. F. Weber

Regiocoördinatoren Mobiliteit en Toegankelijkheid

De heer A.A.M. Huijben, coördinator Noord-Brabant en Limburg
 Mevrouw W. Peters, coördinator Gelderland
 De heer J.A. Poot, coördinator Zuid-Holland
 De heer W. Sijtsma, coördinator Friesland en Noord-Holland Noord
 De heer H. Vrieler, coördinator Overijssel (tot juli 2007)

Mobiliteitsconsulenten Werkstructuur
Mobiliteit en Toegankelijkheid

De heer H. Battum, Heerhugowaard
 Mevrouw L.R. Bijl, Hoogezand
 De heer G. Boogmans, Steenwijk
 Mevrouw J. Bos, Assen
 De heer H.J. Bruin, Warmerhuizen
 De heer B.W.M. Clazing, Den Bosch
 De heer D.M.M. Cohen Rapoport, Amsterdam
 Mevrouw A. Dekker, Drachten
 De heer H.J.H. Evers, Limbricht
 De heer P.J. Govaard, Utrecht
 Mevrouw J.H.E. Hencke, Den Haag
 De heer J. Hertog, Den Helder
 De heer A.M. Hibma, Leens
 De heer G. Hitzerd, Rotterdam
 De heer H. Hussaarts, Nieuwerkerk aan den IJssel
 De heer L. de Jonge, Emmen
 Mevrouw B. Keuper, Hasselt
 De heer P.A. Kneppers, Oud Beijerland
 Mevrouw L.A. Korting, Oegstgeest
 Mevrouw M.C.E. Kromjong-Haesens, Maastricht
 Mevrouw D. de Kruijk, Lelystad
 De heer F. Kruisselbrink, Kerkrade
 De heer J.M.L. Krusemeijer, Oisterwijk
 De heer P. van der Linden, Reuver
 Mevrouw J. Lorand, Den Haag
 De heer P.Th. Michels, Tegelen
 Mevrouw T. Nicolai, Heerenveen
 Mevrouw W. Peters, Nijmegen
 De heer J. Prijs, Raalte
 De heer B.E. Renierkens, Hoensbroek
 Mevrouw J. Smits, Rosmalen
 Mevrouw J. Stom-Malais, Spijkenisse
 Mevrouw A. van Voorst, Bussum
 De heer H. de Vos, Groningen
 De heer B. Vossen, Nederweert
 De heer T. van Weerdenburg, Uithoorn
 De heer W.A. Weisfelt, Wolfheze
 De heer G. Wetzel, Hoofddorp
 De heer H. Wildekamp, Delden, Overijssel

Medewerkers bureau Viziris

Mevrouw drs. B.B. Abutan, medewerker Ooglijn (vanaf 15 mei 2007)
Mevrouw H.M. van den Broek, secretariaatsmedewerker
Mevrouw J.M.L. Buckers, hoofd Ooglijn (tot okt. 2007)
De heer F.J. van de Coterlet, oproepkracht Ooglijn
Mevrouw R. Dekker, gedetacheerd bij MD Vereniging
Mevrouw drs. E.C. de Dreu, directiesecretariaat (tot juni 2007)
Mevrouw W.P.G. Glorie, medewerker Ooglijn (tot april 2007)
De heer drs. R.P.M van Grinsven, beleidsmedewerker Mobiliteit en Toegankelijkheid (vanaf sept. 2007)
De heer dr. J.G. Hahn, directeur (vanaf 1 okt. 2007)
Mevrouw M. Hagenbeek Msc, assistent van de beleidsmedewerker
De heer R.K. van Houten, beleidsmedewerker ICT
Mevrouw drs. M.T.G. van den IJssel, beleidsmedewerker Informatie- en Lectuurvoorziening
Mevrouw C. van Keulen, medewerker Ooglijn
Mevrouw drs. H.A. de Koning, junior beleidsmedewerker
Mevrouw L. de Kruijf, medewerker Ooglijn
Mevrouw C. Laanen, administrateur a.i.
Mevrouw drs. R. Levering, pr-medewerker (tot dec. 2007)
Mevrouw C.H. Manders, assistent van de beleidsmedewerker
Mevrouw G.M. Ran, medewerker Ooglijn
De heer drs. J.H.M. van Rosmalen, beleidsmedewerker Mobiliteit en Toegankelijkheid (tot sept. 2007)
De heer drs. H.J. Scholtens, beleidsmedewerker Sociale Wet- en Regelgeving (tot aug. 2007)
Mevrouw C.T.M. Schippers, beleidsmedewerker Hulpmiddelen, Oogzorg en Sociale wet- en regelgeving
Mevrouw W.J. Speijkers, directeur a.i. (tot 15 okt. 2007)
Mevrouw L.A.M.A. Stapper, secretariaatsmedewerker
Mevrouw drs. M.H.L. Theunisz, beleidsmedewerker Internationale Zaken en Toegankelijk Betalingsverkeer
De heer T. van Weerdenburg, medewerker Ooglijn/assistent M&T

BALANS PER 31 DECEMBER 2007

x € 1.000	2007	2006
Activa		
Materiële vaste activa	52	47
Vorderingen	207	119
Liquide middelen	301	523
	<u>560</u>	<u>689</u>
Passiva		
Eigen vermogen	296	359
Voorzieningen	69	69
Totaal lang vermogen	365	428
Kortlopende schulden	195	261
	<u>560</u>	<u>689</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2007

x € 1.000	2007
Baten	
Algemeen	594
Beleidsadvisering en projecten	549
Dienstverlening	59
Overige opbrengsten	10
	<u>1.212</u>
Lasten	
Directe kosten	186
Personeelskosten	469
Sociale lasten	61
Kortlopende schulden	14
Overige kosten	554
Som der lasten	<u>1.275</u>
Saldo baten en lasten	<u><u>-63</u></u>

***Viziris is van de volgende
belangenorganisaties:***

- **Glaucoomvereniging**
(Nederlandse Vereniging van
Glaucoompatiënten)
- **NVG**
(Nederlandse Vereniging van
Geleidehondgebruikers)
- **MD Vereniging**
(Maculadegeneratie
Vereniging)
- **Retina Nederland**
- **Fovig**
(Federatie Ouders Visueel
Gehandicapten)
- **NVBS**
(Nederlandse Vereniging van
Blinden en Slechtienden)

Viziris wordt mede gefinancierd door Oogfonds Nederland. We beschikken over een uitgebreid netwerk van vrijwilligers.

Viziris

Postbus 2062

3500 GB UTRECHT

Telefoon: (030) 299 28 78

Fax: (030) 293 25 44

Email: info@viziris.nl

Internet: www.viziris.nl